

Advokatrådet

Erhvervs- og Vækstministeriet
Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

DATO: 22. august 2012
SAGSNR.: 2012 - 2176
ID NR.: 191480

kle@kfst.dk

Høring - over udkast til forslag om ændring af konkurrenceloven og straffeloven

Ved e-mail af 22-06-2012 har Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte udkast.

Advokatrådet har følgende bemærkninger:

Advokatrådet noterer, at en del af lovforslaget bygger på de anbefalinger, som et flertal af medlemmerne af udvalget om konkurrencelovgivning afgav i en rapport fra marts 2012.

Lovforslaget indeholder herudover elementer, som er en kodificering af administrativ praksis, ligesom der indføres hjemmel til blandt andet at udstede foreløbigt påbud.

Lovforslaget indeholder i § 1, nr. 20 og § 2 forslag til indsættelse af en ny bestemmelse i konkurrencelovens § 23, stk. 2 samt i straffelovens § 299 c, hvorved der som noget væsentligt nyt indføres hjemmel til idømmelse af fængselsstraf for overtrædelse af konkurrenceloven for så vidt angår kartelsager.

Advokatrådet noterer, at den valgte lovgivningsteknik ved indførelse af ny § 299 c i straffeloven svarer til den lovgivningsteknik, som er anvendt i forbindelse med grove krænkelse af ophavsret, patenter m.v. i straffelovens § 299 b.

Advokatrådet har i den forbindelse også noteret sig, at de valgte strafferammer ligger inden for de strafferammer, som gælder i andre EU-lande, hvor man har indført fængselsstraf.

Der beror i det væsentligste på en politisk vurdering, hvorvidt der bør indføres fængselsstraf for kartel-overtrædelse, og Advokatrådet har derfor ikke bemærkninger til denne del af lovforslaget.

Lovforslaget tilsigter ligeledes en betydelig skærpelse af bødeniveauet for overtrædelser af konkurrencelovgivningen. Dette sker lovteknisk ved indsættelsen af § 23, stk. 2 (lovforslagets § 1, nr. 20) og en ændret formulering af § 23, stk. 3 og 4 (forslagets § 1, nr. 21) samt en række bemærkninger om niveauer i forarbejderne.

Advokatrådet noterer sig, at de hidtidige bødeintervaller endnu ikke er fuldt ud udnyttede af domstolene og at i øvrigt kun ganske få sager om alvorlige overtrædelser af konkurrencelovgivningen har været forelagt domstolene.

Advokatrådet finder ligeledes lejlighed til at bemærke, at udvalget om konkurrenceloven har indhentet en række oplysninger om bødeniveauer i andre lande samt om bøder pålagt af EU-kommissionen. Disse bøder vedrører imidlertid alle bøder for overtrædelser indenfor kartelområdet, som generelt anses for de groveste krænkelse af konkurrencelovgivningen.

Der synes derfor ikke i den rapport, som udvalget om konkurrencelovgivning har afgivet, at være skabt dokumentation for, at de danske bøder generelt ligger under niveauet for bøder i andre lande. Der er ej heller gennemført en nærmere analyse af de sager, som ligger bag de udmålte bøder, hvorfor det – som udvalget også angiver – er ganske vanskeligt at drage konklusioner på baggrund af materialet. Der synes således ikke umiddelbart at kunne henvises til et sagligt dokumenteret grundlag for forhøjelse af bøderne, udover at disse selvsagt altid kan indføres ud fra et politisk ønske om et skærpet sanktionsniveau.

Såfremt det særligt vedrører sager om kartelvirksomhed, som man ønsker at skærpe straffen for, vil det efter advokatrådets opfattelse være rigtigst at præcisere dette i selve lovtæksten.

Lovforslaget indeholder udover strafskærpelsesbestemmelserne formuleringen af en ny § 15 e (forslagets § 1, nr. 11).

Advokatrådet anbefaler, at det i selve lovtæksten præciseres, at der skal være tale om ikke-fortrolige dokumenter.

I lovforslaget findes en ændret formulering af konkurrencelovens § 18, stk. 4 (forslagets § 1, nr. 13), hvorefter der i forbindelse med kontrolbesøg gives adgang til overførsel af data på anden vis end ved spejling til diskette eller andet.

Advokatrådet skal påpege, at der generelt ved dataoverførsel til andet end et elektronisk bærbart medie er større risiko for spredning af oplysninger. Det bemærkes ligeledes, at hvis data elektronisk overføres til en central server, vil der generelt i forbindelse med back-up og lignende også blive foretaget kopiering af disse data. Det kan derfor være praktisk vanskeligt at få sikret, at data slettes som angivet i bestemmelserne.

I § 18 b (§ 1, nr. 14) indføres mulighed for at Konkurrencerådet kan give foreløbige påbud, hvor der skønnes risiko for alvorlig skade.

Det fremgår af forarbejderne, at en sådan ordning findes i stort set alle andre europæiske lande.

Advokatrådet skal imidlertid pege på, at afgørelser truffet på et meget foreløbigt stadie kan indebære en øget risiko for en fejlagtig vurdering af de fakta, som forelægges. Der bør derfor sikres de virksomheder, som fejlagtigt har modtaget et påbud, nem og hurtig adgang til kompensation for den skade, som kan være forvoldt ved det foreløbige påbud.

Med venlig hilsen

Torben Jensen

Høring over udkast til forslag om ændring af konkurrenceloven og straffeloven

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) støtter positivt forslagene til ændring af konkurrenceloven og straffeloven.

Det er vigtigt med en effektiv konkurrence i økonomien. Konkurrence er blandt de forhold, der oftest nævnes som afgørende for produktivitetsudviklingen. Manglende eller svag konkurrence betyder lavere produktivitetsvækst og dermed lavere velstand, fordi der er et mindre pres på den enkelte virksomhed for at udvikle sig, men også fordi der kommer en mindre optimal allokering af de knappe ressourcer fra de mindst til de mest effektive virksomheder. Hertil kommer, at en effektiv konkurrence lægger pres på priserne til glæde for reallønnen, alternativt at samme reallønsudvikling kan opnås med lavere stigning i den nominelle løn.

At prisniveauet i Danmark ligger højt, også når der korrigeres for skatter mv., tolkes som et tegn på at konkurrenceforholdene i Danmark kan være bedre. Øget konkurrence i dansk erhvervsliv nævnes derfor ofte som et af midlerne til at få løftet produktiviteten (se fx Det Økonomiske Råd efteråret 2010, Nationalbanken Kvartalsoversigt, 1. kvartal 2012).

Dansk økonomi har gennem en længere periode haft en nedadgående tendens i produktivitetsvæksten. Dette er stærkt bekymrende, da produktivitetsvækst på længere sigt er den afgørende faktor for økonomisk vækst og velstand.

Karteller indgås for at begrænse den konkurrence, der ellers kunne have været mellem deltagerne og med henblik på at skaffe de deltagende virksomheder en højere pris for deres varer eller tjenesteydelser. Det betyder, at karteller typisk har betydelige økonomiske skadevirkninger for andre virksomheder, for forbrugerne og for samfundet.

Det er AE's opfattelse, at indførelse af fængselsstraf vil kunne bidrage til en styrket håndhævelse af konkurrencelovgivningen i kartelsager. Det forekommer desuden ikke logisk eller konsekvent, at der ikke er fængselsstraf ved overtrædelser af konkurrenceloven. Dette er muligt på andre områder, hvor der også er tale om alment skadelig økonomisk kriminalitet, og som derfor kan sammenlignes med konkurrenceloven – f.eks. skatteområdet og miljøområdet samt visse overtrædelser af markedsføringsloven. Dette taler i sig selv taler for indførelse af fængselsstraf i kartelsager.

AE vurderer desuden, at det er sandsynligt, at der vil være en vis generalpræventiv virkning af fængselsstraf. Virkningen afhænger dels af opdagelsesrisikoen, dels af, om den pågældende mulige lovovertræder oplever risikoen for fængselsstraf som reel. Indførelse af fængselsstraf kombineret med en øget opdagelsesrisiko og målrettet information om strafrisikoen, må anses for at have en generalpræventiv virkning. Indførelse af fængselsstraf for deltagelse i kartelaktiviteter vil således også kunne gøre det lettere for virksomhederne at sikre efterlevelse af konkurrenceloven blandt deres ansatte.

AE mener ikke, at der vil være retssikkerhedsmæssige betænkeligheder ved at indføre fængselsstraf i kartelsager jf. bemærkningerne herom i afsnit 10.7 i "Rapport fra Udvalget om Konkurrencelovgivning".

AE mener, at karteller hæmmer konkurrencen og dermed innovationen, produktiviteten og væksten. Strengere sanktioner og forbedret håndhævelse vil derfor øge innovation og vækst i Danmark. Risikoen for, at fængsel i strafferammen for kartelovertrædelser vil have modsatte virkning og medføre, at virksomheder afholder sig fra at indgå i gavnlige samarbejder eller aftaler, vurderer AE som minimal.

Med venlig hilsen

Frederik I. Pedersen
Arbejderbevægelsens Erhvervsråd

**Forslag til lov om ændring af konkurrenceloven og straffeloven
(indførelse af fængselsstraf, forhøjelse af bødeniveauet, straflempelse,
ændrede sagsprocesser mv.)**

**BYGHERRE
FORENINGEN**

Bygherreforeningen takker Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen for lejligheden til at kommentere høringsmaterialet vedrørende forslag til lov om ændring af konkurrenceloven og straffeloven (indførelse af fængselsstraf, forhøjelse af bødeniveauet, straflempelse, ændrede sagsprocesser mv.).

Bygherreforeningen hilser en stramning af straffen for kartelvirksomhed velkommen og særligt i relation til at forbedre efterforskningsmulighederne, så der kan slås hårdere ned på denne alvorlige form for økonomisk kriminalitet. Det har hidtil været relativt nemt og uden den store risiko for brådne kar blandt byggebranchens virksomheder at modarbejde en effektiv konkurrence. Fra bygherrernes synspunkt har der i de senere år udviklet sig en alvorlig ubalance mellem udbudsreglernes stramning og øgningen i antal klagesager – og på den anden side den manglende opklaring og de relativt milde straffe, som hidtil har præget indsatsen mod kartelvirksomhed. Vi ser frem til at der bliver rettet op på dette til gavn for bygherrer, forbrugere og samfundet i øvrigt.

Efterforskning

Bedre efterforskningsmuligheder er et af de vigtigste elementer i forslaget. Derfor vurderes det som et naturligt skridt at indføre fængselsstraf, og jf. reglerne i retsplejeloven at forhøje strafferammen, idet det er en forudsætning for at politiet kan få beføjelser til at benytte flere og mere effektive efterforskningsmidler.

Bøder

Bygherreforeningen mener ikke at bøderne hidtil har været høje nok til for alvor at afskrække virksomhederne, idet gevinsterne ved kartelvirksomhed typisk har været mange gange højere. Derfor er det positivt, at der nu lægges op til at bøderne for alvorlige og meget alvorlige overtrædelser skal indebære en væsentlig omkostning for virksomheden relativt til dens omsætning.

Straflempelse

Indførelsen af muligheden for straflempelse er afgørende for, at kartelmageri opdages. I forlængelse af ovenstående mener vi således, at det giver god mening at ændre gældende regler i konkurrenceloven, så de også omfatter fængselsstraf.

Oplysningsforpligtelse

Ændringerne i relation til oplysningsforpligtelse er som udgangspunkt positive, men vi kan være i tvivl om, hvorvidt de vil afhjælpe det problem som hidtil har gjort sig gældende set fra bygherreside. Nemlig at de typisk har haft et utilstrækkeligt

Side 1

14. august 2012

Bygherreforeningen
Borgergade 111
1300 København K

Telefon 7020 0071
Telefax 7020 1271

info@bygherreforeningen.dk
www.bygherreforeningen.dk

grundlag til at anlægge erstatningssager, når virksomheder er blevet afsløret som kartelmagere.

Side 2

Bygherreforeningen står til rådighed med yderligere information.

Birgitte Klitsgaard (KFST)

Fra: Karin Bredesen <kb@co-industri.dk>
Sendt: 13. august 2012 12:45
Til: Kirsten Levinsen (KFST)
Cc: Jeanette Jensen
Emne: Høring ændring af konkurrenceloven og straffeloven

Vi har nu haft lejlighed til, at læse det tilsendte materiale i denne sammenhæng, hvilket giver anledning til følgende bemærkninger:

CO-industri kan støtte de foreslåede ændringer til de to omtalte love.

Det således særligt henset til, at det er et enigt udvalg, der står bag disse.

Med venlig hilsen

F/Jesper Kragh-Stetting
Advokat

Karin Bredesen
Kontorassistent

CO-industri 100 år 1912-2012

CO-industri

Vester Søgade 12,2
1790 København V
Telefon dir.: +45 33 63 80 22
Telefon: +45 33 63 80 00
kb@co-industri.dk

Birgitte Klitsgaard (KFST)

Fra: Dorte Rolff <dro@shipowners.dk>
Sendt: 13. august 2012 09:33
Til: Kirsten Levinsen (KFST)
Emne: SV: Høring - ændring af konkurrenceloven og straffeloven

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen,
att.: Kirsten Levinsen, kle@kfst.dk

Tak for det tilsendte udkast til ændring af konkurrenceloven og straffeloven. Vi har følgende kommentarer:

Ad § 1

Nr. 7: En fusion må i henhold til § 12 c, stk. 5 ikke gennemføres, før Konkurrencerådet har godkendt denne. Det er afgørende for parterne, at en afgørelse om fusionens lovlighed træffes så hurtigt som muligt. Vi kan derfor ikke støtte den foreslåede §12 d stk. 6, hvorefter virksomhederne skal vælge mellem at klage over sagsbehandlingsfejl til Konkurrenceankenævnet med en deraf følgende ukendt forlængelse af sagsbehandlingstiden eller at få deres fusionssag afgjort på baggrund af en eventuelt fejlbehæftet sagsproces inden for de almindeligt gældende tidsfrister.

Hvis forslaget opretholdes, bør der tilføjes en frist for, hvor hurtigt Konkurrenceankenævnet skal træffe afgørelse i klagen. Fristen kan evt. indsættes i konkurrenceankenævnsbekendtgørelsen.

Nr. 8: Bør man ikke i selve lovteksten tilføje, at redegørelserne kun kan indeholde ikke-konfidentielle oplysninger?

Nr. 11: Bør man ikke i selve lovteksten tilføje, at det er en ikke-konfidentiel udgave, man viser til tredjemand?

Nr. 13: 1. sætning bør ændres til "... kan indsamle kopi af dataindholdet". Virksomheden skal ikke afskæres fra data.

Nr. 20: Vi støtter ikke fængselsstraf for kartelaktiviteter i strid med lovens § 6, stk. 1/EUF art. 101, stk. 1. Som nævnt i Konkurrencelovsudvalgets rapport s. 35 mener Justitsministeriet, at der "ikke foreligger et tilstrækkeligt sikkert empirisk grundlag for at kunne drage kriminalpolitiske konklusioner vedrørende den generalpræventive virkning af straffens strength". Derimod finder Justitsministeriet (også fra s. 35) et "vist belæg for, at en øget opdagelsesrisiko har en generalpræventiv virkning". Derfor bør der sættes ind på at styrke opdagelsesrisikoen, og her kunne man overveje at give politiet beføjelse til telefonaflytning, ransagning hos ikke-mistænkte, observation, dataaflysning og/eller rumaflytning. Fængselsstraf derimod bør man udelade på samme måde som i Sverige og Finland, hvor fængselsstraf har været overvejet. Som i Sverige kan man i stedet indføre mulighed for frakendelse af retten for en fysisk person til at være direktør i en virksomhed.

Fængselsstraf bør også udelades, fordi det indebærer en lang række retssikkerhedsmæssige betænkeligheder, se de 2 mindretalsudtalelser i Konkurrencelovsudvalgets rapport s. 42 -44.

Hvis fængselsstraf alligevel måtte blive indført, mener vi som flertallet i Konkurrencelovsudvalget, at konkurrencelovens straflempelesregler bør udvides til at omfatte fængselsstraf.

Vedr. bøder for fysiske personers overtrædelser af konkurrenceloven mener vi som mindretallet i Konkurrencelovsudvalget, at for konkurrencelovsovertrædelser er virksomhedsansvaret det primære efter dansk ret. Den stigmatisering, der vil kunne følge af at blive pålagt en bøde, er meget indgribende for en fysisk person. Desuden er det ikke påvist, at en forhøjelse af bødeniveauet vil give en stærkere tilskyndelse til at efterleve konkurrenceloven for fysiske personer. Der findes andre og bedre måder at sanktionere fysiske personer på, f.eks. i form af rettighedsfrakendelse.

Nr. 21: Vi støtter ikke forhøjelse af bødeniveauet for juridiske personer. Som mindretallet i Konkurrencelovsudvalget finder vi det afgørende, at virksomheder i Danmark endnu ikke er idømt bøder for virksomheders meget alvorlige overtrædelser, og at niveauet for eksisterende bøderetningslinjers højeste bøder således ikke er prøvet ved

domstolene. Desuden indeholder de gældende retningslinjer ikke noget maksimum for bødens størrelse, hvorfor der heller ikke af denne grund er behov for at forhøje bødeniveauet for virksomheders overtrædelser af konkurrenceloven.

Ad § 2

Nr. 1: Ref. vor kommentar til Nr. 20 ovenfor kan vi ikke støtte bestemmelsen om fængselsstraf i konkurrenceloven og derfor så meget desto mindre en bestemmelse i straffeloven med hjemmel til op til 6 års fængsel.

Derudover hører vi gerne, hvordan virksomheder skal forholde sig i en situation, hvor den har opnået straflempe i EU, og virksomhedens straf er bortfaldet. Vil de danske myndigheder da kunne strafforfølge et individ, med mindre der er søgt om straflempe i Danmark? Ne bis in idem princippet gælder kun samme rets subjekt, og det er kun virksomheden, der får straffrihed i EU. Denne problemstilling har også eksisteret før det nye lovforslag, men bliver mere aktuel nu, hvor også fængselsstraf er relevant. Vi mener ikke, der kan være krav om indsendelse af endnu en straflempeansøgning til de danske myndigheder for at gardere imod fængselsstraf til individer men modtager gerne bekræftelser heraf.

Med venlig hilsen / Kind regards

Dorte Rolff
Afdelingschef / Head of Department, Lawyer, LL.M.
Danmarks Rederiforening / Danish Shipowners' Association
Amaliegade 33
DK-1256 Copenhagen K
Tel.: +45 33 11 40 88 / Direct: +45 33 48 92 85
Mobile: +45 51 77 70 95
E-mail: dro@shipowners.dk
www.shipowners.dk

Fra: Kirsten Levinsen (KFST) [<mailto:KLE@kfst.dk>]

Sendt: 22. juni 2012 13:06

Til: 'samfund@advokatsamfundet.dk'; 'ad@affalddanmark.dk'; 'amfor@amfor.dk'; 'ae@ae.dk'; 'ai@asfaltindustrien.dk'; 'bm@bm.dk'; 'kontakt@bryggeriforeningen.dk'; 'info@bygherreforeningen.dk'; 'mail@dbmf.dk'; 'co@co-industri.dk'; 'coop@coop.dk'; 'Jens.lund@coop.dk'; 'Apotekerforeningen@apotekerforeningen.dk'; 'eksporttraadet@um.dk'; 'Mail@dkfisk.dk'; 'kommunikation@nationalbanken.dk'; Danmarks Rederiforening; 'daf@annoncoer.dk'; 'da@da.dk'; 'info@danskbyggeri.dk'; 'info@danskeenergi.dk'; 'hoeringssager@danskerhverv.dk'; 'mail@danskfjernvarme.dk'; 'di@di.dk'; 'dit@dit.dk'; 'info@dlbr.dk'; 'info@skovforeningen.dk'; 'dtr@taxi.dk'; 'dtl@dtl.eu'; 'mail@danskeadvokater.dk'; 'info@danskeark.dk'; 'db@db-dk.dk'; 'dff@danskedagblade.dk'; 'sekretariatet@malermestre.dk'; 'regioner@regioner.dk'; 'sekretariat@fdr.dk'; 'dsk@dsk.dk'; 'post@dommerforening.dk'; 'fm@fm.dk'; 'mail@finansraadet.dk'; 'fbr@fbr.dk'; 'fri@frinet.dk'; 'danskeforlag@danskeforlag.dk'; 'fp@forsikringogpension.dk'; 'fmn@fmn.dk'; 'juridisk@frederiksberg.dk'; 'ftf@ftf.dk'; 'hvr@hvr.dk'; 'ida@ida.dk'; 'jm@jm.dk'; 'kebmin@kebmin.dk'; 'kl@kl.dk'; 'kontakt@kooperationen.dk'; 'kum@kum.dk'; 'borgerservice@kk.dk'; 'info@lf.dk'; 'lo@lo.dk'; 'lederne@lederne.dk'; 'hfa@ac.dk'; 'sekretariatet@lopi.dk'; 'mim@mim.dk'; 'mbl@mbl.dk'; 'uvm@uvm.dk'; 'fivu@fivu.dk'; 'fvm@fvm.dk'; 'sum@sum.dk'; 'oao@oao.dk'; 'mail@realkreditforeningen.dk'; 'rkr@rkr.dk'; 'info@rigsrevisionen.dk'; 'skm@skm.dk'; 'sm@sm.dk'; 'stm@stm.dk'; 'teknik@teknik.dk'; 'trm@trm.dk'; 'um@um.dk'; 'oim@oim.dk'

Cc: Kirsten Levinsen (KFST)

Emne: Høring - ændring af konkurrenceloven og straffeloven

Hermed fremsendes udkast til lovforslag om ændring af konkurrenceloven og straffeloven samt høringsliste.

Eventuelle bemærkninger til udkastet skal være Konkurrence-og Forbrugerstyrelsen i hænde senest **tirsdag den 14. august 2012 kl. 12.00** jf. nærmere i vedhæftede høringsbrev.

Med venlig

Kirsten Levinsen

20. juli 2012
Dokumentnr.: 197315

Høring over udkast til forslag om ændring af konkurrenceloven og straffeloven

Dansk Byggeri har modtaget ovennævnte forslag om ændring af konkurrenceloven og straffeloven og har i den forbindelse følgende bemærkninger:

Dansk Byggeri har i udvalgsarbejdet udtrykt betænkelighed overfor indførelse af strafansvar for visse overtrædelser af konkurrenceloven.

Dansk Byggeri finder fortsat, at overtrædelser af konkurrencelovgivning skal undgås gennem øget informations- og rådgivningsindsats overfor virksomhederne.

Justitsministeriets undersøgelse har ikke påvist, at fængselsstraf vil have nogen generalpræventiv effekt.

Selvom Dansk Byggeri isoleret set ser positivt på, at nye efterforskningsmidler indføres i forbindelse med fængselsstraf, er det betænkeligt, alene af denne grund, at indføre fængselsstraf.

Lovforslaget tager ikke stilling til, hvem strafs subjektet mere præcist er i tilfælde, hvor lovovertrædelsen begås af en ansat eller ved et samspil af ansatte. Således vil der kunne opstå stor usikkerhed omkring, hvorvidt strafansvaret påhviler virksomhedsledelsen eller den ansatte, som handler under instruktion.

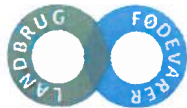
Hvis vi kigger på vores nærmeste nabolande er der i Sverige og Finland ikke fængselsstraf, mens Tyskland alene opererer med fængselsstraf ved tilbuds-kordinering.

I øvrigt henvises til de under udvalgsarbejdet fremsatte bemærkninger fra Dansk Byggeris repræsentant.

Samlet set er det således Dansk Byggeris opfattelse, at der ikke bør indføres fængselsstraf for overtrædelser af konkurrencelovgivningen.

Med venlig hilsen
Dansk Byggeri

Advokat Johan Iversen Møller

10. august 2012
HSz

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen
Kirsten Levinsen
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Udkast til forslag til lov om ændring af konkurrenceloven og straffeloven

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har ved mail af 22. juni 2012 anmodet om ovenstående erhvervsorganisationers bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af konkurrenceloven og straffeloven.

Generelle bemærkninger

Det foreliggende lovudkast indeholder en række bestemmelser, der bygger på anbefalingerne fra det af Økonomi- og Erhvervsministeren i oktober 2009 nedsatte Konkurrencelovsudvalg. Disse bestemmelser, kan overordnet inddeles i bestemmelser om den konkurrenceretlige sagsproces og i bestemmelser om det konkurrenceretlige sanktionssystem. Herudover indeholder lovudkastet en række bestemmelser vedrørende den konkurrenceretlige sagsproces, som ikke har været genstand for behandling i Konkurrencelovsudvalget.

Organisationerne kan støtte en række af lovudkastets forslag til bestemmelser om den konkurrenceretlige sagsproces.

Organisationerne tager derimod kraftigt afstand fra lovudkastets forslag vedrørende det konkurrenceretlige sanktionssystem. Der er således på ingen måde dokumenteret et behov for hverken den foreslåede meget væsentlige skærpelse af det gældende bødeniveau eller for den foreslåede fængselsstraf.

Vedrørende bøder er den gældende strafferamme langt fra udnyttet. Alle de hidtil udstukne bøder har således befundet sig inden for den nederste tredjedel af den eksisterende strafferamme. Der synes således ikke at være noget behov for en skærpelse af det gældende bødeniveau.

Ifølge lovudkastet foreslås fængselsstraf indført som sanktionsmulighed for kartelvirkning, der ifølge lovbemærkningerne karakteriseres som en meget

alvorlig overtrædelse af konkurrenceloven. Ingen dansk domstol har imidlertid hidtil fået forelagt en sag, hvor en konstateret overtrædelse af konkurrenceloven af domstolen er blevet karakteriseret som værende meget alvorlig. Heller ikke her synes der derfor at være tale om noget påtrængende behov for en så drastisk skærpelse af sanktionsniveauet.

I den til brug for Konkurrencelovsudvalgets arbejde af Justitsministeriet udarbejdede kriminologiske undersøgelser fastslås det endvidere udtrykkeligt, at det ikke er muligt at dokumentere nogen generalpræventiv effekt af straffens strenghed for virksomhedskriminalitet.

På denne baggrund forekommer det åbenbart, at ønsket om at få indført fængselsstraf som sanktionsmulighed i realiteten skyldes konkurrencemyndighedens ønske om at få adgang til stærkt integritetskrænkende efterforskningsbeføjelser, som den hidtil har været afskåret fra at bruge. Organisationerne finder, at det vil udgøre en meget grov krænkelse af virksomhedernes og deres ansattes retssikkerhed, såfremt der uden noget dokumenteret behov som foreslået indføres sanktionsbestemmelser i konkurrenceloven og straffeloven med strafferammer på henholdsvis 1½ års fængsel og 6 års fængsel. Dette vil bl.a. medføre, at konkurrencemyndigheden får hjemmel til at foretage ransagning af ikke-mistænkte personers private hjem. Det vil ligeledes medføre, at konkurrencemyndigheden får adgang til at telefonaflytte alle personer, der kan mistænkes for kartelvirksomhed, selv om disse senere bliver frifundet eller alene bliver idømt en bøde.

Helt overordnet finder organisationerne, at man, hver gang en myndighed tillægges yderligere beføjelser til at foretage meget vidtgående indgreb, som minimum må kunne forlange, at der dokumenteres et relevant behov for det pågældende indgreb. Efter organisationernes opfattelse er det desværre ikke tilfældet for en række af de i lovudkastet indeholdte forslag.

Kommentarer til de enkelte ændringsforslag

Ad § 1, nr. 1, 2, 3 og 5

§ 8, stk. 2, 3. pkt., § 9, stk. 1, 2. pkt., § 11, stk. 6 og § 12 b, stk. 3 om indsendelse af ikke-fortrolige udgaver af anmeldelser mv.

Den tilsigtede lovfæstning af den allerede gældende praksis om indsendelse af ikke-fortrolige udgaver af anmeldelser mv. giver ikke anledning til bemærkninger.

Ad § 1, nr. 4

§ 11 a, stk. 8 og 9 om ophør og tilbagebetaling af konkurrenceforvridende støtte.

Det fremgår af lovudkastet, at det i et nyt § 11 a, stk. 8 foreslås, at Konkurrencerådet skal kunne udstede påbud om, at ydelse af ulovlig offentlig

konkurrenceforvridende støtte skal bringes til ophør uanset, hvornår beslutningen om at yde den pågældende støtte er truffet.

Organisationerne kan støtte dette forslag.

Endvidere foreslås det i lovudkastet, at det i et nyt § 11 a, stk. 9, fastslås, at modtagen ulovlig konkurrenceforvridende støtte, som er påbudt tilbagebetalt, skal indbetales til statskassen.

Organisationerne kan støtte intentionen bag dette forslag. Hidtil har det været "risikofrit" for en kommune eller region at yde konkurrenceforvridende støtte, idet kommunen eller regionen, såfremt den ydede støtte måtte blive fundet ulovlig, blot ville få den ydede støtte tilbage. Det foreliggende forslag må antages at have en disciplinerende effekt, når kommuner og regioner fremover skal vurdere, hvorvidt de bør udbetale støtte til fordel for bestemte former for erhvervsvirksomhed.

Organisationerne ønsker imidlertid at gøre opmærksom på, at det kan forekomme u hensigtsmæssigt, at der vil blive tale om forskellige tilbagebetalingsregler alt efter, om en sag om ulovlig støtte bliver afgjort efter reglerne i konkurrenceloven eller efter reglerne i Traktaten. I henhold til Traktatens regler vil ulovligt ydet støtte også fremover skulle tilbagebetales til den, der har ydet støtten. Den støtteydende myndighed vil derfor kunne se en interesse i at påvise, at der foreligger samhandelspåvirkning, således at sagen skal afgøres efter reglerne i Traktaten. Det bemærkes i den forbindelse, at det er lettere at dokumentere samhandelspåvirkning i sager om ulovlig offentlig støtte end i andre konkurrencesager.

Ad § 1. nr. 6

§ 12 d, stk. 5 om henvisning til foreslået ny § 12 d, stk. 6.

Der er her tale om en konsekvensændring, der ikke giver anledning til bemærkninger.

Ad § 1. nr. 7

§ 12 d, stk. 6 om suspension af fristerne i en påklaget fusionssag.

Det foreslås i lovudkastet, at de gældende tidsfrister for Konkurrencerådets behandling af fusionssager suspenderes, såfremt en af de i fusionen deltagende virksomheder påklager en af konkurrencemyndigheden truffet afgørelse vedrørende sagsbehandlingen til Konkurrenceankenævnet.

Organisationerne bemærker, at tidsfristerne for Konkurrencerådets behandling af fusionssager så sent som i 2010 blev forlænget med godt 25 pct. Organisationerne bemærker endvidere, at da en fusion i henhold til § 12 c, stk. 5 ikke må gennemføres før Konkurrencerådet har godkendt denne, er det for de i fusionen involverede virksomheder af største vigtighed, at en afgørelse om

fusionens lovlighed træffes så hurtigt som muligt, da formålet med fusionen i modsat fald risikerer at blive forspildt.

Organisationerne finder det derfor retssikkerhedsmæssigt kritisabelt, at man ved dette forslag skaber et incitament for virksomhederne til ikke at påklage konkurrencemyndighedens eventuelle sagsbehandlingsfejl. Man tvinger således virksomhederne til at vælge mellem at foretage en eventuelt berettiget klage over sagsbehandlingsfejl til Konkurrenceankenævnet med en deraf følgende ukendt forlængelse af sagsbehandlingstiden eller at få deres fusionssag afgjort på baggrund af en eventuelt fejlbehæftet sagsproces inden for de almindeligt gældende tidsfrister.

Organisationerne kan ikke støtte dette forslag.

Ad § 1, nr. 8 og 9

§ 13, stk. 3 om offentliggørelse af oplysninger og dokumenter og § 14, stk. 3 om præcisering af, at hjemlen for Erhvervs- og Vækstministeren til at fastsætte nærmere regler for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens virksomhed kun vedrører styrelsens virksomhed på konkurrenceområdet.

Disse forslag giver ikke organisationerne anledning til bemærkninger udover, at "Konkurrencestyrelsens" i § 14, stk. 3, rettelig burde ændres til "Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens". En tilsvarende ændring burde af ordenshensyn tillige foretages diverse andre steder i lovteksten, men i § 14, stk. 3, er det imidlertid meningsforstyrrende, såfremt en ændring ikke foretages.

Organisationerne forudsætter herved, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens redegørelser ikke indeholder oplysninger om styrelsen vejledning og rådgivning i konkrete sager.

Ad § 1, nr. 10

§ 15 a, stk. 2 Om høring.

Organisationerne finder det hensigtsmæssigt, at det nu foreslås lovfæstet, at konkurrencemyndigheden er forpligtet til at sende en meddelelse om betænkeligheder og en klagepunktsmeddelelse i høring med svarfrister på henholdsvis 2 og 6 uger i sager, hvor en overtrædelse kræves bragt til ophør.

Ad § 1, nr. 11

§ 15 e om hjemmel for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen til offentliggørelse af ikke-fortrolige dokumenter, som indgår i sagsbehandlingen, og hvortil der er behov for tredjemands bemærkninger.

Dette forslag giver ikke organisationerne anledning til bemærkninger.

Ad § 1, nr. 12

§ 16, stk. 2 om udstedelse af præciserende påbud.

Det foreslås i et nyt § 16, stk. 2, at Konkurrencerådet skal kunne udstede påbud, som er nødvendige for at sikre en rettidig og korrekt opfyldelse af de påbud, som rådet tidligere har udstedt.

Såfremt en virksomhed ikke opfylder et af Konkurrencerådet udstukket påbud korrekt eller rettidigt, er det rette retsmiddel efter organisationernes opfattelse at oversende sagen til anklagemyndigheden med henblik på strafforfølgning i henhold til konkurrencelovens § 23.

Er situationen derimod den, at den af virksomheden iværksatte opfyldelse efter konkurrencemyndighedens opfattelse ikke i tilstrækkelig grad tilgodeser formålet med det udstukne påbud og dette i realiteten skyldes, at påbuddet enten er tvetydigt og upræcist formuleret eller, at dette ifølge sin ordlyd ikke tager højde for, at påbuddet kan opfyldes på forskellige måder, er det ifølge organisationernes opfattelse nødvendigt af hensyn til virksomhedernes retssikkerhed, at Konkurrencerådet indleder en ny sag med henblik på at konstatere, om det udstukne påbud er overtrådt eller ej.

Organisationerne finder, at det vil være retssikkerhedsmæssigt meget betænkeligt, såfremt Konkurrencerådet i sådanne situationer får hjemmel til blot at udstede såkaldt præciserende påbud uden at virksomhederne får mulighed for at gøre deres normale processuelle rettigheder gældende. Organisationerne skal endvidere påpege risikoen for, at konkurrencemyndigheden i sådanne situationer ved hjælp af et præciserende påbud reelt udvider omfanget af det oprindeligt udstukne påbud.

Organisationerne kan på denne baggrund ikke støtte dette forslag.

Ad § 1, nr. 13

§ 18, stk. 4 Om indsamling af elektroniske data under kontrolundersøgelser.

Det foreslås i lovudkastet at ændre den gældende bestemmelse om konkurrencemyndighedens mulighed for spejling af dataindholdet af elektroniske medier i forbindelse med kontrolundersøgelser. Ifølge lovbemærkningerne er forslaget begrundet i, at den gældende bestemmelse på en række punkter er overhalet af den teknologiske udvikling.

Organisationerne er enige i, at den teknologiske udvikling gør det muligt at overføre dataindholdet fra en virksomheds elektroniske medier til en server i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen uden mellemkomst af noget fysisk elektronisk medie. Organisationerne kan derfor støtte det i lovudkastet indeholdte ændringsforslags 1., 2. og 3. pkt. under forudsætning af, at de fornødne sikkerhedsforanstaltninger etableres. Det må i denne forbindelse som minimum kræves, at

- der etableres kryptering af kommunikationskanaler og lagring med min. 256 bit og sikker kontrol af udstedelse og brug af krypteringsnøgler
- der etableres regler for, hvornår data tilgås, hvorfra de tilgås og af hvem de tilgås
- der etableres fysisk sikring af kabler og lokaler, hvor lagringen finder sted
- det, i det omfang Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen indsamler data fra virksomheder, der er underlagt f.eks. PCI-krav, FDA-krav eller HIPAA-krav, sikres, at styrelsen etablerer beskyttelse af data i overensstemmelse med disse krav
- der i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen etableres en standardiseret tilgang af sikkerheden i form af f.eks. ISO 27000
- Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen hæfter efter dansk rets almindelige erstatningsregler for de økonomiske konsekvenstab, der måtte opstå ved tab af data, tredjemands adgang til data eller på anden vis i forbindelse med styrelsens indsamling, overførsel og lagring af data.

Vedrørende bestemmelsens 3. pkt. gør organisationerne opmærksom på, at dette bør omformuleres, da formuleringen ifølge forslaget er sproglig ukorrekt.

Det følger af den foreslåede nye § 18, stk. 4, 4. pkt., at fristen for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens gennemgang af det indsamlede materiale skal forlænges fra 25 til 40 hverdage.

Der gøres i den forbindelse opmærksom på, at fristen for styrelsens gennemgang af medtaget materiale indtil 2008 kun var på 3 dage. Denne blev i 2007 forlænget meget betydeligt til 25 hverdage. Fristen foreslås nu på ny forlænget meget betydeligt.

Det må forventes, at langt den overvejende del af de kontrolundersøgte virksomheder vil benytte sig af deres ret til at overvære Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens gennemgang af det indsamlede materiale for derved at beskytte materiale undergivet legal privilegier samt materiale, som ligger uden for kontrolundersøgelsens genstand. Virksomhederne kan derfor risikere at skulle være til stede – enten selv eller ofte ved ekstern advokat – i op til 40 dage i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens lokaliteter, mens det indsamlede materiale gennemgås. Dette pålægger virksomhederne en meget stor økonomisk byrde. Denne byrde bliver ikke væsentligt mindre af, at virksomhederne eller deres advokater vælger at benytte den nu foreslåede adgang til at overvære styrelsens gennemgang af materialet virtuelt.

Organisationerne gør opmærksom på, at man med dette forslag risikerer, at nogle virksomheder, herunder særligt små og mellemstore virksomheder, ikke vil have tilstrækkelige ressourcer til at lade f.eks. en advokat være til stede hos Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i hele denne periode. Sådanne virksomheder vil derfor ikke være i stand til at beskytte deres lovfæstede rettigheder, hvilket er retssikkerhedsmæssigt kritisabelt.

Organisationerne kan på denne baggrund ikke støtte den i 4. pkt. foreslåede forlængelse af fristen.

Ad § 1. nr. 14

§ 18 b om foreløbige påbud.

Det foreslås i lovudkastet, at Konkurrencerådet i en ny § 18 b gives en hjemmel til at træffe beslutning om foreløbige forholdsregler, der i praksis vil udmønte sig i udstedelse af foreløbige påbud. Europa-Kommissionen har en sådan hjemmel og ifølge lovbemærkningerne har konkurrencemyndighederne i alle EU-lande bortset fra Estland, Irland og Danmark en tilsvarende hjemmel.

Det fremgår af stk. 1 i den foreslåede bestemmelse, at det er en betingelse for Konkurrencerådets udstedelse af foreløbige påbud, at der skal være tale om tilfælde, hvor der skønnes at være risiko for alvorlig skade på konkurrencen, hvis der ikke foretages et hurtigt indgreb. Det er derudover en betingelse for et foreløbigt påbud, at der er tale om tilfælde, hvor en aftale eller en adfærd efter en foreløbig vurdering skønnes at være en overtrædelse af forbuddene mod konkurrencebegrænsende aftaler eller mod misbrug af dominerende stilling.

Det fremgår af lovbemærkningerne, at den nu foreslåede bestemmelse er inspireret af Europa-Kommissionens hjemmel i art. 8, stk. 1 i Rådets forordning 1/2003. For at kunne udstede foreløbige påbud i henhold til denne bestemmelse er det imidlertid udover de ovenfor nævnte betingelser tillige en udtrykkelig betingelse, at der skal være tale om tilfælde, hvor der er risiko for en uoprettelig skade på konkurrencen. Også i henhold til f.eks. de tyske og engelske konkurrencelove er det en **udtrykkelig** betingelse for udstedelse af foreløbige påbud, at der foreligger risiko for både alvorlig og uoprettelig skade, jf. disse loves §§ 32 a henholdsvis 35.

Organisationerne lægger vægt på, at det også af den danske konkurrencelov kommer til at fremgå, at det er en betingelse for udstedelse af foreløbige påbud, at der er tale om tilfælde, hvor der både foreligger risiko for en alvorlig og for en uoprettelig skade. Tilføjjelsen af denne betingelse vil i øvrigt også harmonere med Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens eget ønske om, at den danske konkurrencelov er så EU-konform som muligt.

Det fremgår af § 18 b, stk. 3, at et af Konkurrencerådet udstukket foreløbigt påbud skal være gældende fra tidspunkt, hvor Konkurrenceankenævnet har stadfæstet det foreløbige påbud og indtil Konkurrencerådet har truffet afgørelse om, hvorvidt der foreligger en overtrædelse af loven, eller Konkurrencerådet har gjort de af virksomhederne afgivne tilsagn bindende, jf. § 16 a, stk. 1. Det fremgår endvidere af § 18 b, stk. 3, at et foreløbigt påbud skal gælde fra det tidspunkt, hvor det er meddelt parterne, såfremt parterne inden udløbet af den i stk. 2 nævnte frist på 10 dage giver afkald på, at Konkurrencerådets afgørelse skal indbringes for Konkurrenceankenævnet. Organisationerne bemærker hertil, at den foreslåede formulering er uhensigtsmæssig, da den vil føre til, at en virksomhed, der f.eks. 8 dage efter påbuddets udstedelse giver afkald på dettes indbringelse for Konkurrenceankenævnet derved uundgåeligt vil have overtrådt et gældende forbud i 8 dage. Det vil være mere logisk og hensigtsmæssigt, såfremt det foreløbige påbud i sådanne tilfælde skal gælde fra

det tidspunkt, hvor der gives afkald på indbringelse for Konkurrenceankenævnet.

Med forbehold for de ovennævnte bemærkninger vil organisationerne ikke modsætte sig dette forslag.

Ad § 1. nr. 15

§ 19, stk. 6 om Konkurrenceankenævnets kompetence til at behandle sager om foreløbige påbud.

Dette forslag giver ikke organisationerne anledning til bemærkninger.

Ad § 1. nr. 16

§ 21, stk. 2 om adgang for formanden for Konkurrenceankenævnet eller et af dets medlemmer til at færdigbehandle sager, der ved ophøret af den pågældendes hverv er under behandling i ankenævnet.

Organisationerne finder dette forslag hensigtsmæssigt og kan støtte dette.

Ad § 1. nr. 17

§ 23, stk. 1 om indsættelse af henvisning som konsekvens af lovudkastets § 1, nr. 20.

Dette forslag giver ikke organisationerne anledning til bemærkninger ud over, at den foreslåede henvisning rettelig bør være "efter stk. 3 eller".

Ad § 1. nr. 18

§ 23, stk. 1, nr. 12 om sproglig konsekvensændring som følge af foreslået nyt nr. 13.

Forslaget giver ikke organisationerne anledning til bemærkninger.

Ad § 1. nr. 19

§ 23, stk. 1, nr. 13 om indførelse af bødestraf for den forsætlige eller groft uagtsomme undladelse af at efterkomme et foreløbigt påbud.

Som det fremgår af lovbemærkningerne og som det følger af den foreslåede § 15 a, stk. 2, vil der af hensyn til behovet for hurtig indgriben ikke i sager om udstedelse af foreløbige påbud blive sendt hverken en meddelelse om betænkeligheder eller en klagepunktsmeddelelse i høring med svarfrister for parter på henholdsvis 2 og 6 uger. Ligeledes vil svarfristen i høringen over et udkast til afgørelse kunne forventes at blive væsentligt kortere end de normalt gældende 3 uger. Dette medfører, at virksomheder, der modtager et foreløbigt påbud, kun har en så begrænset tid til at forberede sig på efterlevelsen af påbuddet, inden dette bliver gældende, at rettidig efterlevelse formentlig i visse

tilfælde ikke vil være mulig. Organisationerne finder det derfor væsentligt, at det af lovbemærkningerne kommer til at fremgå, at den korte tidsfrist og konsekvenserne heraf bør tillægges en betydelig vægt ved vurderingen af tilregnelser.

Endeligt skal det anføres, at organisationerne går ud fra, at der er tale om en fejl, når det af lovbemærkningerne til den foreslåede § 23, stk. 1, nr. 13 fremgår, at strafbarheden forudsætter, at Konkurrencerådets påbud er blevet stadfæstet af Konkurrenceankenævnet. Dette vil jo i givet fald medføre, at en virksomhed kan gøre sig bødeimmun ved inden udløbet af den i § 18 b, stk. 2 nævnte frist at give afkald på, at Konkurrencerådets påbud skal indbringes for Konkurrenceankenævnet.

Med forbehold for de ovenfor anførte bemærkninger vil organisationerne ikke modsætte sig dette forslag.

Ad § 1, nr. 20-22

§ 23, stk. 3-6, om indførelse af straf af fængsel på op til 1 år og 6 måneder for indgåelse af kartelaftaler, forhøjelse af bødeniveauet og tilpasning af reglerne om straflempe i kartelsager.

Det fremgår af lovbemærkningerne til lovudkastet, at hovedformålet med den foreslåede indførelse af fængselsstraf for indgåelse af kartelaftaler og den foreslåede væsentlige forhøjelse af bødeniveauet er at styrke håndhævelsen af konkurrenceloven.

Organisationerne har det grundlæggende synspunkt, at en fri konkurrence er vigtig for at fremme innovation og vækst blandt danske virksomheder. Organisationerne finder imidlertid ikke, at indførelse af fængselsstraf og højere bøder vil styrke håndhævelsen af konkurrencelovgivningen. I stedet for at skræmme med skærpede sanktioner vil konkurrencen derimod ifølge organisationernes opfattelse kunne styrkes ved at øge informationsindsatsen over for virksomhederne.

Organisationerne tager kraftigt afstand fra de foreslåede ændringer af det konkurrenceretlige sanktionssystem og lægger i den forbindelse særlig vægt på, at der ikke er fremlagt nogen dokumentation for, at fængselsstraf og højere bøder vil styrke håndhævelsen af konkurrenceloven. Organisationerne skal herved særligt fremhæve:

- Justitsministeriets kriminologiske undersøgelse fra august 2011 har ikke dokumenteret, at indførelse af fængselsstraf og højere bøder vil have nogen som helst generalpræventiv effekt. Det er dermed heller ikke dokumenteret, at indførelse af fængselsstraf i sig selv vil få betydning for en eventuel forekomst af kartelvirksomhed.
- Det gældende bødeniveau for overtrædelser af konkurrenceloven er langt fra udnyttet fuldt ud. På baggrund heraf forekommer der ikke at være behov for en skærpelse af sanktionsniveauet.

- Der ikke er fremlagt dokumentation for, at indførelse af fængselsstraf vil styrke det leniency-system, der blev indført i 2007. Tværtimod må det antages, at indførelse af fængselsstraf som sanktionsmulighed vil indebære en betydelig risiko for svækkelse af leniency-systemet, da det langt fra kan anses for givet, at karteldeltagere eller andre, som under andre forhold ville have angivet kartellet og deltagerne heri, vil gøre dette, når konsekvensen for de andre kan være en fængselsstraf.
- Når både Højesteret og Rigsadvokaten har fastslået, at virksomhedsansvaret er det primære i sager vedrørende overtrædelser af konkurrenceloven, er det ikke rimeligt og hensigtsmæssigt at indføre strengere straf for personer.
- Den danske konkurrencelov bør i videst muligt omfang være i overensstemmelse med EU- konkurrenceretten. Da fængselsstraf ikke er en sanktionsmulighed i EU-koncurrenceretten, vil en indførelse heraf i den danske konkurrencelov blive uhensigtsmæssig.
- I to nordiske lande, som Danmark normalt sammenligner sig med, har man inden for de seneste år – Sverige i 2008 og Finland i 2011 – valgt ikke at indføre fængselsstraf i konkurrenceloven. I Tyskland er der alene fængselsstraf for den karteltype, der består i tilbudskoordinering.

Organisationerne finder endvidere, at de foreslåede skærpede sanktioner giver anledning til betydelige retssikkerhedsmæssige betænkeligheder. Organisationerne skal herved især fremhæve:

- Det er retssikkerhedsmæssigt betænkeligt at indføre strengere sanktioner, såfremt formålet hermed alene er at skabe hjemmel til nye efterforskningsbeføjelser.
- Det er retssikkerhedsmæssigt betænkeligt, at definitionen af kartelvirksomhed ikke er tilstrækkeligt præcist afgrænset.
- Det er retssikkerhedsmæssigt betænkeligt, at kredsen af potentielle strafs subjekter ikke er tilstrækkeligt præcist afgrænset. Herunder er det usikkert, hvem der rammes af fængselsstraffen, når overtrædelsen begås af ansatte.
- Det er retssikkerhedsmæssigt betænkeligt, at indførelse af fængselsstraf som sanktionsmulighed vil kunne medføre en forpligtelse til udlevering af danske statsborgere til strafforfølgning i eksempelvis USA og eventuel strafafsoning i amerikanske fængsler. Der er ikke sikkerhed for, at danske udleverede statsborgere behandles i overensstemmelse med, hvad der i Danmark anses for rimeligt og korrekt inden for dette område.

Organisationerne finder endeligt, at de foreslåede skærpede sanktioner vil virke hæmmende for innovation og vækst. Organisationerne skal herved særligt anføre:

- Indførelse af fængselsstraf og højere bøder indebærer en betydelig risiko for, at lovlige innovative virksomheder skræmmes fra at indgå nyttige, vækstfremmende, nødvendige og fuldt lovlige aftaler med andre virksomheder. Denne konsekvens vil blive forstærket af den manglende mulighed for at få en anonym og bindende forhåndsbesked fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

- Det er væsentligt, at der fra de danske myndigheder ansføres til og vejledes om lovlige innovationsfremmende samarbejder i et konkurrenceudsat marked, snarere end at skræmme med fængsel.

Organisationerne tager på denne baggrund afstand fra disse forslag.

Ad § 2. nr. 1

Straffelovens § 299 c om indførelse af straf af fængsel på op til 6 år for indgåelse af kartelaftaler under særligt skærpende omstændigheder.

Der henvises til organisationernes bemærkninger til lovudkastets § 1, nr. 20-22, som tillige kan henføres til dette forslag. Organisationerne finder imidlertid, at dette forslag er endnu mere krænkende for retssikkerheden og så uproportionalt, at det er åbenbart, at det alene er medtaget i lovudkastet for at bane vejen for stærkt integritetskrænkende efterforskningsbeføjelser så som rumaflytning og indgreb i meddelelshemmeligheden - herunder telefonaflytning og brevåbning. Dette indtryk forstærkes af, at det af lovbemærkningerne fremgår, at bestemmelsen i straffelovens § 299 c ikke udelukkende forudsættes anvendt, hvor strafferammen i den foreslåede bestemmelse i konkurrencelovens § 23, stk. 3, ikke findes tilstrækkelig. Den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 299 c forudsættes således anvendt også i tilfælde, hvor den konkret forskyldte straf fastsættes til væsentligt mindre end fængsel i 1 år og 6 måneder. Dette vil i realiteten medføre, at konkurrencemyndigheden får adgang til at telefonaflytte alle personer, der kan mistænkes for kartelvirksomhed, selv om disse senere bliver frifundet eller alene idømt en bøde.

Organisationerne finder anledning til at bemærke, at der ikke var flertal for dette forslag i det af Økonomi- og Erhvervsministeren nedsatte Konkurrencelovsudvalg.

Organisationerne tager på ovennævnte baggrund kraftigt afstand fra dette forslag.

Ad §§ 3-4

Om lovens ikrafttrædelse og territoriale anvendelsesområde.

Disse forslag giver ikke anledning til bemærkninger.

Andre forslag:

Revisionsbestemmelse.

Organisationerne finder, at der i forbindelse med den foreslåede indførelse af fængselsstraf som sanktionsmulighed bør indsættes en revisionsbestemmelse i lovudkastet, således at der efter f.eks. to eller tre år skal foretages en vurdering af effekten heraf.

Legal privilege.

Organisationerne finder, at der i forbindelse med en kommende ændring af konkurrenceloven m.v. bør indføjes bestemmelser, der sikrer, at virksomhedsansatte advokater og jurister er undergivet den samme form for beskyttelse i form af legal privilege, som tilkommer virksomhedernes eksterne advokater.

Der bør således efter organisationernes opfattelse ske en ligestilling af den juridiske rådgivning, der ydes af henholdsvis virksomhedsansatte advokater og eksterne advokater, da der ikke er nogen saglig begrundelse for at opretholde den nuværende forskelsbehandling.

Forældelse af konkurrenceforvridende støtte.

Organisationerne foreslår, at forældelsesfristen i § 11 a, stk. 5, ændres fra 5 til 10 år, således at der skabes parallelitet i forhold til Traktatens forældelsesregel på statsstøtteområdet.

Med venlig hilsen

Sven Petersen,
Dansk Erhverv

Susanne Dolberg,
Finansrådet

Claus Tønnesen,
Forsikring & Pension

Lone Saaby,
Landbrug & Fødevarer

Lene Hedegaard Johansen,
Realkreditrådet

Tine Roed,
Dansk Industri

Ulla Sassarsson,
FRI

Peter Andersen,
Håndværksrådet

Heidi Holmberg,
Realkreditforeningen

Jan Eske Schmidt
TEKNIQ

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen
Att.: Kirsten Levinsen
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

kle@kfst.dk

Att. Anders Erik Hølevang 15
1553 København V

Telefon +45 43 70 00
mail: danskadvokater.dk
www.danskadvokater.dk

Ordnr. D-2011-499134

22. august 2012

Vedr.: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af konkurrenceloven og straffeloven (Indførelse af fængselsstraf, forhøjelse af bødeniveauet, straflempelse, ændrede sagsprocesser mv.).

1. Indledning

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har den 22. juni 2012 (j.nr. 4/0104-0100-0055) sendt udkast til forslag til lov om ændring af konkurrenceloven og straffeloven (Indførelse af fængselsstraf, forhøjelse af bødeniveauet, straflempelse, ændrede sagsprocesser mv.) med anmodning om eventuelle bemærkninger senest den 14. august 2012.

Danske Advokater har efterfølgende fået udsættelse med høringsfristen til den 22. august 2012.

Det fremgår af høringsbrevet, at et lovforslag herom forventes fremsat i oktober 2012 – det vil sige i folketingssamlingen 2012-13.

Formålet med lovforslaget er at øge konkurrencen gennem en mere effektiv og anvendelig konkurrencelovgivning.

Lovforslaget går for det første ud på at gennemføre nogle ændringer af konkurrenceloven, der knytter sig til sagsprocessen. For det andet går lovforslaget ud på at indføre mulighed for fængselsstraf i kartelsager, herunder at tilpasse straflempelsesreglerne, og forhøje bødeniveauet for virksomheders og personers overtrædelser af konkurrenceloven.

Lovudkastet bygger for hørings- og sanktionsprocessen i det væsentlige på de anbefalinger, som et flertal af medlemmerne af Udvalget om Konkurrencelovgivning (herefter konkurrencelovsudvalget) kom med i en rapport

fra marts i år. Som bekendt var et af medlemmerne af konkurrencelovsudvalget udpeget efter indstilling fra Danske Advokater og Advokatsamfundet.

Nedenfor under pkt. 2 er gengivet nogle mere generelle bemærkninger. I forlængelse heraf indeholder pkt. 3 nogle bemærkninger til enkelte dele af lovudkastet.

Danske Advokaters bemærkninger er knyttet til spørgsmål med hensyn til suspension af fristerne i fusionssager, høringsprocessen, præciserende påbud, indsamling af elektroniske data under kontrolundersøgelser, foreløbige påbud, fængselsstraf for at indgå kartellafalter samt det generelle bødeniveau for overtrædelse af konkurrenceloven.

2. Generelle bemærkninger

Lovforslaget indeholder som anført ovenfor nogle forslag til flere nye bestemmelser vedrørende sagsbehandlingen i konkurrencesager, der svarer til anbefalingerne fra konkurrencelovsudvalget. Det gælder bl.a. forslaget om at indføre meddelelse af klagepunkter. Danske Advokater er enig i, at disse forslag vil indebære forbedringer, og der er derfor ikke bemærkninger hertil.

Det bemærkes dog, at Danske Advokater lægger vægt på, at der ikke i praksis sker dobbeltbehandling i både det administrative system og det strafferetlige system, ligesom indførelse af en klagepunktsmeddelelse skal være en reel forbedring, som ikke må erstatte høring over udkast til afgørelse.

Med hensyn til sagsprocessen indeholder lovudkastet imidlertid også forslag til ændringer, som ikke har været behandlet i konkurrencelovsudvalget, selv om der for så vidt kan siges at have været mulighed for en sådan behandling, hvis Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen havde bragt det op under udvalgsbehandlingen. Flere af disse bestemmelser har en betydning og rækkevidde, der efter Danske Advokaters opfattelse burde have givet anledning til en mere grundig lovforberedende behandling. Der henvises i øvrigt til det, der er anført nedenfor under pkt. 3.

Med hensyn til forslagene om skærpede sanktioner – det vil sige indførelse af fængselsstraf i strafferammen og skærpelse af bødeniveauet – understreges det, at der som bekendt ikke var enighed i konkurrencelovsudvalget herom.

Danske Advokater henviser i den forbindelse til den udtalelse, som er afgivet af det udvalgsmedlem, som var udpeget efter indstilling fra Danske Advokater og Advokatsamfundet, jf. rapporten side 43 og 220-221. Der henvises i øvrigt til det, der er anført nedenfor under pkt. 3.

Hertil kommer, at lovudkastet er karakteriseret ved at være selektivt motiveret af enten at skabe kongruens med dansk ret, særligt for så vidt angår det at indføre fængselsstraf i strafferammen, hvor der lægges vægt på, at delvist sammenlignelige økonomiske forbrydelser er sanktioneret med fængselsstraf, f.eks. insiderhandel, eller at tilpasse systemet bedre til EU-reguleringen, f.eks. ved at indføre et forhøjet bødeniveau og mulighed for straffempelse. Der ses dog ikke at være tale om en konsekvent gennemførelse af disse synspunkter. Som eksempel kan det nævnes, at det foreslås at fastholde beløbsrammer for typer af overtrædelser, selv om dette system er forladt i EU, og at indføre fængselsstraf uden hensyn til, at man i det EU-

retlige system alene anvender administrative bøder. Dette skaber tvivl om, hvorvidt man uden videre kan lægge lovforslagets begrundelser til grund for en vurdering af forslagene.

3. Bemærkninger til enkelte dele af lovudkastet

3.1. Suspension af fristerne i en påklaget fusionssag

(Forslagets § 1, nr. 7 - ny § 12, stk. 6, om suspension af fristerne i fusionssager)

Forslaget indebærer, at hvis en deltagende virksomhed klager til Konkurrenceankenævnet over sagsbehandlingen i en fusionssag, hvor der endnu ikke er truffet afgørelse, afbrydes fristerne i § 12 c, stk. 1-4, indtil ankenævnet har truffet afgørelse.

Denne lovændring indebærer en forringelse af fusionsparterers retsstilling. Dels vil fusionsparterne ikke længere have klarhed over, hvor lang tid en fusionsgodkendelsesproces kan tage, dels kan forslaget føre til langvarig sagsbehandling.

Det er erfaringen, at forudsigelighed i forhold til de tidsmæssige konsekvenser af en fusionsanmeldelse i alle anmeldelsespligtige jurisdiktioner er af helt afgørende betydning for fusionsparterne, herunder for deres planlægning og tilrettelæggelse af closing- og implementeringsforhold.

Endvidere er hurtighed i forbindelse med godkendelsesprocessen af altafgørende betydning for fusionsparterne, idet risikoen for, at investeringen mv. forringes, stiger jo længere tid, der går inden fusionen kan gennemføres.

På den baggrund vurderes det, at lovforslaget på dette punkt, der øger usikkerheden og reducerer forudsigeligheden i forhold til de tidsmæssige konsekvenser af en godkendelsesprocedure, og som risikerer at føre til langvarig sagsbehandling, vil blive oplevet som negativt af erhvervslivet. Dertil kommer i øvrigt, at virksomhedernes ret til en prøvelse af et givent sagsbehandlingsspørgsmål med forslaget reelt fjernes, hvilket klart forringer virksomhedernes position i forhold til styrelsen, hvis virksomheden er uenig i styrelsens sagsbehandling.

Danske Advokater har da heller ikke kendskab til andre jurisdiktioner, som har tilsvarende hjemmel til suspension af fusionsgodkendelsesfristerne, og et sådant institut findes heller ikke i EU.

3.2 Høringsprocessen – obligatorisk dobbelthøring

(Forslagets § 1, nr. 10 – ny affattelse af § 15 a, stk. 2)

Det må hilses velkomment, at der indføres en lovfæstning af en udvidet høringsproces. Forslaget i sin nuværende form er imidlertid utilstrækkeligt på flere måder:

For det første er anvendelsen af instrumentet "Meddelelse om betænkeligheder" (MOB) reelt ikke nogen hjælp for virksomhederne, fordi dokumentet ikke indeholder

nogen form for faktisk begrundelse for de hypoteser, som myndighederne agter at undersøge, således at virksomhederne har mulighed for at give et kvalificeret svar på MOB'en.

Processen med MOB er i dens nuværende form illusorisk som sikring af virksomhederne mulighed for at forsvare sig selv. Virksomhederne er reelt bedre stillet uden en MOB med udtalelser om mulige overtrædelser af loven, som de alligevel ikke kan se begrundelsen for. Det bør derfor lovfæstes, at en MOB skal være tilstrækkeligt underbygget af sagens faktum.

For det andet bør den "klagepunktsmeddelelse", som omtales i lovforslaget, ikke opfattes som en ny – og muligvis mere generaliseret – udgave af det udkast til sagsfremstilling, som i dag sendes i høring. Hvis virksomhedernes retsstilling skal forbedres, skal der indføres en obligatorisk ekstra høring, således at der sker dels en høring over en klagepunktsmeddelelse, dels en obligatorisk fornyet høring, når et udkast til sagsfremstilling foreligger. Denne høring skal ikke, således som det fremgår af lovforslaget, være fakultativ og betinget af, om der er tale om, at udkastet indeholder "nye oplysninger om sagens faktiske omstændigheder, som er af væsentlig betydning".

3.3 Præciserende påbud

(Forslagets § 1, nr. 12 - ny § 16, stk. 2, om præciserende påbud)

Det foreslås, at der indføres hjemmel til, at Konkurrencerådet kan udstede påbud, som er nødvendige for at sikre en rettidig og korrekt opfyldelse af et allerede udstedt påbud. Redegørelsen for baggrunden for ændringen er meget overfladisk og fremstår ikke klar.

Lovforslaget udvider på dette punkt Konkurrencerådets beføjelser betragteligt. Bestemmelsen er meget skønspræget og indebærer en forringelse af virksomhedernes retssikkerhed. Den giver således Konkurrencerådet mulighed for at udstede supplerende påbud ved fortolkning og dermed påbyde en virksomhed at ændre adfærd igen.

Det vil ydermere have den konsekvens, at konkurrenceankenævnet og domstolene vil få meget svært ved at vurdere nødvendighedskriteriet.

Danske Advokater har da heller ikke kendskab til andre jurisdiktioner, som har tilsvarende hjemmel til supplerende påbud ved fortolkning, og et sådant institut findes heller ikke i EU.

3.4. Indsamling af elektroniske data under kontrolundersøgelser

(Forslagets § 1, nr. 13 - ny § 18, stk. 4, om indsamling af elektroniske data under kontrolundersøgelser)

Danske Advokater finder anledning til at bemærke, at hverken den gældende konkurrencelovs § 18, stk. 4, eller lovforslaget indeholder overvejelser om, hvorvidt det vil være uproportionalt og dermed i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8, som denne er fortolket af Den Europæiske

Menneskerettighedsdomstol (senest ved dom af 3. juli 2012- Robathin v. Østrig, sag nr. 30457/06).), at medtage samtlige elektroniske data henset til kontrolundersøgelsens genstand.

På baggrund er den nævnte dom kan det således anføres, at det kan være uproportionalt at foretage en spejling af alle elektroniske data, da det vil omfatte andre dokumenter end dem, som er relevante for kontrolundersøgelsen. Hvis det i en konkret sag er muligt at foretage søgning på grundlag af bestemte søgeord for derved at identificere dokumenter, der kan have betydning for den konkrete mistanke om overtrædelse af konkurrenceloven, er der risiko for, at det vil anses som uproportionalt at foretage en spejling af samtlige elektroniske data.

Dertil kommer, at den forlængelse af fristerne for gennemgang af de spejlede dokumenter, som lovforslaget lægger op til, åbenbart indebærer en forringelse af virksomhedernes retsstilling.

Samlet finder Danske Advokater, at hensynet til at sikre de praktiske muligheder for at gennemføre en kontrolundersøgelse målt op imod den undersøgende parts rettigheder ikke forekommer tilstrækkelig balanceret.

3.5. Foreløbige påbud

(Forslagets § 1, nr. 14 - ny § 18 b om foreløbige påbud)

Lovforslaget fremstår efter Danske Advokaters opfattelse unødvendigt vidtrækkende.

For det første synes lovforslagets betingelser for, at der kan udstedes foreløbige påbud, at være langt mindre krævende end f.eks. Europa-Kommissionens mulighed herfor, jf. Forordning 1/2003, artikel 8.

Europa-Kommissionen kan således kun anvende foreløbige forholdsregler, hvis der er tale om en åbenbar overtrædelse af konkurrencereglerne. Til sammenligning lægger lovforslaget op til, at der i Danmark skal kunne udstedes foreløbige påbud, hvis det "skønnes at udgøre en overtrædelse". Deri synes at være en væsentlig lavere grænse for, hvornår der kan udstedes foreløbige påbud.

Derudover stiller Forordning 1/2003 krav om, at der er risiko for alvorlig og ubodelig skade på konkurrencen. I modsætning hertil omtaler lovforslaget kun, at der skal være risiko for alvorlig skade på konkurrencen. Hvis der ikke er risiko for ubodelig skade, vil eventuelle konkurrencemæssige skadevirkninger kunne oprettes gennem erstatning, hvorfor der i sådanne tilfælde ikke vil være en begrundelse for foreløbige påbud.

Det fremgår af lovforslaget, at det er inspireret af Forordning 1/2003, men ikke desto mindre synes lovforslaget at give mulighed for at anvende foreløbige påbud på et langt løsere grundlag end betingelserne for foreløbige forholdsregler i Forordning 1/2003.

Det vil være hensigtsmæssigt, hvis det enten fremgår klart, at der med lovforslaget tiltænkes videre muligheder for foreløbige påbud end Forordning 1/2003, eller det

omvendt præciseres, at betingelserne er tiltænkt at være tilsvarende med Forordning 1/2003.

For det andet tager lovforslaget ikke tilstrækkeligt hensyn til påbudsmottagers interesser. Derved er afvejningen af klagers henholdsvis påklagede virksomheds interesse i en ændring af markedsadfærden ubalanceret.

Det kan således vise sig, at Konkurrencerådet senere afgør, at der ikke var tale om en overtrædelse af konkurrenceloven. I så fald har påbudsmottageren lidt et tab ved at være underlagt et påbud, som senere viser sig ubegrundet. Dette tab vil være meget vanskeligt at få erstattet.

Dertil kommer, at Konkurrenceankenævnets foreslåede rolle i den henseende er betænkelig.

Konkurrenceankenævnet er en særskilt rekursinstans. Rådet er det organ, der efter lovgivningen skal godkende styrelsens (forslag til) afgørelser, når der er tvivl, og Konkurrenceankenævnet kan og bør ikke inddrages som en yderligere instans som styrelsen/rådet kan inddrage efter eget valg.

Konkurrenceankenævnet skal i alle sager behandle såvel de faktuelle oplysninger som den juridiske vurdering.

Som det fungerer i dag, vil sagens fakta være oplyst inden Konkurrencerådet træffer afgørelse, således at afgørelsen behandler definition af det relevante marked og partens stilling på det relevante marked. Disse oplysninger er nødvendige for, at Konkurrenceankenævnet kan tage stilling til sagens juridiske problemstillinger. Ved at indføre mulighed for foreløbige påbud ændres den kendte sagsbehandlingsmetode, da Konkurrenceankenævnet i sådanne situationer skal træffe afgørelse om et påbud på grundlag af en endnu ikke færdigbehandlet sag.

Hvis der for eksempel er tale om et foreløbigt påbud, der relaterer sig til konkurrencelovens § 11, stk. 1, kan der være uenighed mellem Konkurrencerådet og parten om, hvorvidt parten indtager en dominerende stilling på et relevant marked. Afgørelsen heraf kræver en undersøgelse af det konkrete marked samt virksomhedens stilling herpå. Det fremgår imidlertid af bemærkningerne til lovforslaget, at disse undersøgelser ikke er nødvendige for at kunne udstede et foreløbigt påbud.

Der vil derfor være risiko for, at Konkurrenceankenævnet skal tage stilling til et foreløbigt påbud uden de nødvendige faktuelle oplysninger om det konkrete marked og partens stilling på det relevante marked.

Lovforslaget lægger endvidere op til, at Konkurrenceankenævnet skal stadfæste et foreløbigt påbud, selv om der er væsentlige forudsætninger for den juridiske vurdering, der endnu ikke er belyst eller vurderet, herunder de nødvendige oplysninger om det relevante marked eller påbudsmottagerens stilling på det relevante marked.

Henset til, at påbudsmottageren kan lide et betydeligt tab ved at skulle følge et foreløbigt påbud, der senere viser sig at blive ophævet, er det efter Danske

Advokaters opfattelse problematisk, at der med lovforslaget er tvivl om, hvad der som minimum skal være behandlet i sagen, for at Konkurrenceankenævnet kan stadfæste et foreløbigt påbud. I den forbindelse skal det også understreges, at da Konkurrenceankenævnet også skal fungere som uafhængig appelinstans for den efterfølgende sag, er det betænkeligt, at Konkurrenceankenævnet i alle sager har blåstemplet det foreløbige påbud. Konkurrenceankenævnet bør i hvert fald ikke inddrages automatisk, men kun hvis den virksomhed, som påbuddet retter sig til, selv indgiver klage.

Efter Danske Advokaters opfattelse er der ikke påvist grundlag for at indføre ny regulering i dansk ret om foreløbige påbud i konkurrencesager, og det anbefales derfor, at denne del af forslaget udgår eller som minimum udsættes med henblik på en undersøgelse af, hvordan en særregel om foreløbige påbud i konkurrencesager mest afbalanceret indarbejdes i dansk ret.

Såfremt forslaget fastholdes, bør det som minimum ændres, således at anvendelse af foreløbigt påbud forudsætter, enten at der ikke er uenighed om afgrænsning af det relevante marked og partens stilling herpå, eller at dette er tilstrækkeligt undersøgt, og at der vil være tale om en egentlig afgørelsessag, som opfylder de almindelige begrundelseskrav. Dermed vil Konkurrenceankenævnet have et grundlag, der må anses for et absolut minimum for at kunne tage stilling til, om det foreløbige påbud skal stadfæstes. Endelig bør Konkurrenceankenævnets rolle i sager om foreløbige påbud være begrænset til de tilfælde, hvor påbudsmotageren af egen drift klager.

3.6. Fængselsstraf i kartelsager

(Forslagets § 1, nr. 20 - § 23, stk. 3 og 4, med tilhørende bemærkninger om fængselsstraf i kartelsager)

Det fremgår af indledningen til lovforslaget, at for at sikre en effektiv håndhævelse af konkurrenceloven anbefales det at indføre fængselsstraf for kartelovertrædelser på op til 1 år og 6 måneder og under særligt skærpende omstændigheder på op til 6 år.

Indledningsvis henvises til den mindretalsudtalelse, som der er henvist til ovenfor under pkt. 2 med hensyn til spørgsmålet om eventuelt at indføre fængselsstraf i strafferammen. Som det fremgår heraf er det i det væsentligste et politisk spørgsmål, om der bør indføres fængselsstraf for kartelovertrædelser, men der peges samtidig på en række overvejelser og hensyn, som det vil være naturligt og rigtigt at overveje i den sammenhæng.

Hertil kommer, at der i Konkurrencelovsudvalget i øvrigt var uenighed om dette spørgsmål.

Hvis der i givet fald skal indføres mulighed for fængselsstraf i kartelsager, kan Danske Advokater tilslutte sig, at det som foreslået fastsættes, at en sådan sanktion kun kan finde anvendelse i tilfælde, hvor der er tale om særligt grove overtrædelser med betydelige skadevirkninger.

Det anføres dog i de almindelige bemærkninger pkt. 2.10 kategorisk, at karteller "har betydelige skadevirkninger". Dette slører udvalgsrapportens konstatering af, at dette

ikke altid er tilfældet, og at skadevirkninger er afhængige af, hvor omfattende kartellet er.

Sammenholdes dette med, at det i bemærkningerne til forslaget anføres, at de tilfælde, hvor der kun skal anvendes bødestraf, er, hvor "overtrædelsen er mindre strafværdig", peger dette imod en forståelse, hvorefter fængsel er reglen og bøde undtagelsen. Dette synes imidlertid at være i klar strid med intentionen om netop kun at introducere fængsel i grove tilfælde. Bemærkningerne bør derfor modificeres.

Det anføres i bemærkningerne til bestemmelsen, at grænsen mellem en egentlig aftale og en samordnet praksis er flydende. Selv om dette udsagn isoleret set ikke er urigtigt, vil det kunne give anledning til misforståelse, når det i bemærkningerne tilføjes, at forskellen primært beror på, "om der kan bevises en egentlig aftale, eller om beviserne mere peger i retning af den viljesmæssige tilpasning, der bl.a. er kendetegnende for en samordnet praksis".

Herved antydes eller angives, at det vil være legitimt at slække på beviskravene for eksistensen af en aftale, hvilket vil være klart både forkert og uacceptabelt, mens det samtidig sløres, at der ved en samordnet praksis skal kunne dokumenteres en gennemførelse (en "praksis") på markedet af den viljesmæssige tilpasning. Ved en egentlig – men fuldt bevist – aftale kræves ikke andet en netop bevis for, at der foreligger en aftale, uanset om denne er implementeret på markedet. Bemærkningerne bør således ændres på dette punkt.

For så vidt angår selve lovtæksten til den foreslåede nye bestemmelse i § 23, stk. 3, er formuleringen, hvorefter "den der i strid med EUF traktatens artikel 101, stk. 1, .. indgår en kartelaftale.. kan stige til fængsel indtil 1 år ..." ikke uden videre hensigtsmæssig.

Art. 101 indeholder kun en regulering af virksomheders adfærd, men ikke af enkeltpersoners. En enkeltpersons adfærd kan tilskrives en virksomhed, men personen kan ikke som sådan overtræde art. 101 og ikke være genstand for en EU-retlig overtrædelsesprocedure. Dertil kommer, at en forhøjelse af straffen (til fængsel) synes at forudsætte, at der er tale om en adfærd, der sanktioneres over for samme person – det vil sige inden for det danske straffesystem.

Det bør fremgå, at der hidtil ikke er eksempler på, at en sag, der er behandlet i det EU-retlige system, er fulgt op med en tiltale her i landet i forhold til de handlende personer, og forslaget indebærer således potentielt et ganske nyt sanktionsområde.

Substantielt indebærer formuleringen også en uklarhed, der er retssikkerhedsmæssigt betænkelig. Det kan tænkes, at der foreligger en af EU-Kommissionen afgjort sag om, at der foreligger en overtrædelse, der henføres til den virksomhed, hvori den agerende person er ansat, og at denne afgørelse samtidig er entydigt kvalificeret med hensyn til grovhedskrav. En sådan afgørelse er bindende for danske myndigheder i hvert fald for så vidt angår eksistensen af en overtrædelse, men da den EU-retlige bedømmelse sker inden for rammerne af administrative bøder med andre beviskrav og anden bevisstandard end efter dansk strafferet, må der nødvendigvis ske en ny ubundet prøvelse ikke alene af personens egen skyldgrad, men også af overtrædelsen som sådan. At der skal ske en sådan hel ny prøvelse, idet

der er tale om en ny sag, bør tilgodeses ved formuleringen, ligesom det bør fremhæves i bemærkningerne.

(Forslagets § 2 - ny bestemmelse i straffeloven med en strafferamme på fængsel op til 6 år)

Lovforslagets bestemmelse om mulighed for strafforhøjelse til fængsel indtil 6 år har ikke som sådan støtte i konkurrencelovsudvalgets rapport, hvor der alene er beskrevet mulige modeller for at indføre fængselsstraf med en regulering alene i konkurrenceloven eller i kombination med straffeloven.

Der er tale om lovovertrædelser, som i dag ikke kan medføre fængselsstraf, der uden videre vil indeholde en strafferamme på op til 6 års fængsel, hvilket er en særdeles alvorlig skærpelse, som i givet fald må forudsætte et meget solidt grundlag.

Det forhold, at indførelse af fængselsstraf for kartelovertrædelser med den foreslåede strafferamme på 6 år giver mulighed for bedre efterforskningskridt, kan heller ikke begrunde en strafferamme på 6 års fængsel. Hvis lovgiver vurderer, at den nugældende konkurrencelovgivning ikke indeholder tilstrækkelige efterforskningsredskaber, vil det være muligt at forbedre myndighedernes efterforskningsredskaber fremfor at indføre en høj strafferamme.

I øvrigt bemærkes, at det samtidig fremgår af lovforslaget, at de udvidede efterforskningskridt skal kunne anvendes selv i sager, der ellers ikke er så alvorlige, at den særlige strafferamme på seks års fængsel er relevant, eller at den almindelige strafferamme på 1½ år end ikke udnyttes fuldt ud.

Denne bestemmelse ses ikke at være anbefalet af udvalgets flertal, og den foreslåede bestemmelse giver anledning til særlige betænkeligheder. Det bør understreges og fremhæves i lovforslagets bemærkninger, at sådanne øgede efterforskningskridt, som en så høj strafferamme muliggør efter retsplejelovens regler, kun kan bringes i anvendelse, hvis retsplejelovens almindelige betingelser er opfyldt

3.7. Forhøjelse af bødeniveauet

(Forslagets § 1, nr. 21 - § 23, stk. 5 og 6, med tilhørende bemærkninger om forhøjelse af bødeniveauet for overtrædelse af konkurrenceloven)

Indledningsvis bemærkes det, at de ændringer, der foreslås, kun i begrænset omfang er behandlet af konkurrencelovsudvalget. Ud over det, der er drøftet i konkurrencelovsudvalget, lægges der op til potentielt meget betydelige ændringer

3.7.1. Manglende erfaringer med nugældende bødeniveau

Det fremgår af lovforslaget, at det er hensigten at hæve bødeniveauet, dels for at bøderne skal virke præventive, dels for at bøderne skal stå mål med den mulige fortjeneste ved overtrædelse af konkurrenceloven.

Konkurrencelovsudvalget bemærker, at "Der er endnu ikke faldet dom i en sag, som af domstolene er blevet karakteriseret som meget alvorlig, og det er derfor ikke muligt at vurdere bødeniveauet i sådanne sager. Efter de gældende retningslinjer er udgangspunktet for bødeudmålingen et grundbeløb på minimum 15 mio. kr. Bøder i

størrelsesordenen 15 mio. kr. vil være meget lave sammenlignet med Europa-Kommissionens bøder og lave i forhold til sammenlignelige europæiske lande, selvom de vil være høje sammenlignet med dansk retspraksis i øvrigt”.

Det nugældende bødeniveau for meget alvorlige overtrædelser, som blev indført på baggrund af 2002-loven, har – som også påpeget af Konkurrencelovsudvalget – ikke været afprøvet i praksis. Over en periode på 10 år har der således ikke været én eneste sag, som har kunnet karakteriseres som meget alvorlig.

Det forekommer således ikke velbegrunder at skærpe straffen for overtrædelse af konkurrenceloven, uden at domstolene har haft mulighed for at fastsætte en bøde for en meget alvorlig overtrædelse på grundlag af den gældende konkurrencelov, og det derfor ikke er muligt at vurdere, om de eksisterende sanktionsmuligheder er tilstrækkelige.

Den nugældende konkurrencelov har ikke noget bødeloft, hvorfor der med de nugældende regler er mulighed for at idømme ubegrænset høje bøder for konkurrencelovsovertrædelser.

Dertil kommer, at det ikke bør overses, at Danmark er et mindre marked sammenlignet med andre europæiske lande og EU. Fortjenesten eller den tilsigtede fortjeneste hidrørende fra overtrædelsen vil derfor som oftest være langt mindre end en overtrædelse, der omfatter hele EU eller ét af de større EU-lande. Tilsvarende er virksomhederne ofte mindre. Den absolutte bødestørrelse bør derfor afspejle disse forhold.

Det bør derfor overvejes at afvente, at domstolene har haft mulighed for at idømme bøder for grove overtrædelser af konkurrenceloven for at se, hvor bødeniveauet er efter de gældende regler. Når der er oparbejdet en tilstrækkelig erfaring med det gældende bødeniveau, kan det være relevant at vurdere bødeniveauet på ny. Der henvises i den forbindelse til mindretallets, herunder det medlem, som var udpeget efter indstilling fra Danske Advokater og Advokatsamfundet, udtalelse i konkurrencelovsudvalgets rapport, jf. side 186.

3.7.2. Grundlaget for bødeberegningen

Lovforslaget indfører en særlig udmålingsregel for bøder efter konkurrenceloven.

Bødeudmålingen skal – ud over inddragelse af overtrædelsens grovhed, varighed og virksomhedens omsætning samt de almindelige regler i straffeloven – tillige tage hensyn til virksomhedens koncernomsætning.

Danske Advokater kan tilslutte sig det generelle princip om, at bøden skal stå i forhold til grovheden og varigheden, men der er en række problemstillinger knyttet til den nærmere udmøntning heraf, som forslaget lægger op til, og forslaget lægger op til både uklarheder og inkonsekvenser.

Det samlede billede, som bemærkningerne lægger op til, er således hverken en direkte kopiering af EU-systemet, en tilpasning til det i Danmark generelt anvendte bødeniveau eller en fastholdelse af den eksisterende bødepraksis og vejledning hertil. Der er snarere tale om en uklar blanding heraf og i øvrigt et system, der ikke fuldt ud afspejler udvalgsarbejdet.

Det foreslås således at bibeholde systemet med grundbeløb, som ikke knytter sig til den konkrete virksomheds økonomiske forhold, men alene til overtrædelsens art. Samtidig foreslås disse grundbeløb forhøjet og suppleret med en multiplicering på grundlag af varighed.

Endvidere foreslås det, at der skal lægges vægt på virksomhedens totale omsætning, og (uden at dette fremgår af udvalgsarbejdet), at dette skal forstås som koncernens omsætning. Omvendt udelades den af udvalget foreslåede henvisning til, at der også skal tages hensyn til den af overtrædelsen berørte omsætning (der er et godt mål for skadevirkningen og muligt et element i grovhedsvurderingen), jf. nærmere nedenfor.

Mere generelt foreslår Danske Advokater, at den i bemærkninger tilsigtede detaljeringsgrad udgår, og at det alene anføres, at der bør tilstræbes en generel ensartethed i bødestørrelsen, men således at der tages hensyn til grovheden og varigheden, herunder den berørte omsætning og virksomhedens økonomiske styrke. Dette ses på udmærket vis afspejlet i udvalgets anbefalinger.

Særligt med hensyn til virksomhedens koncernomsætning henvises der til, at Europa-Kommissionen opererer med et bødeloft baseret på koncernomsætning.

I EU-sager inddrages virksomhedens koncernomsætning ved beregning af bøde til en virksomhed, der overtræder konkurrencereglerne, således at bøde for overtrædelse af konkurrencereglerne i TEUF ikke kan overstige 10 pct. af virksomhedens koncernomsætning.

Det må imidlertid ikke overses, at der efter EU-reglerne kun er mulighed for at inddrage moderselskabets omsætning, hvis moderselskabet også er adressat for afgørelsen og dermed er solidarisk ansvarlig for bøden. Denne mulighed for at inddrage moderselskabets omsætning modsvares altså af, at moderselskabet er selvstændig adressat for afgørelsen og dermed solidarisk ansvarlig for bøden.

Det giver god mening, at det kun er muligt at inddrage moderselskabets omsætning i bødeudmålingen, hvis moderselskabet kan gøres solidarisk ansvarlig for bøden.

I modsætning til EU gælder det efter dansk ret, at selskabsdeltageren, herunder aktionærer i form af moderselskaber, ikke hæfter med andet og mere end deres indskud i selskabet – også kendt som princippet om selskabsdeltagernes begrænsede hæftelse.

I Danmark er der derfor ikke tilsvarende mulighed for at tilregne datterselskabets overtrædelse af konkurrencereglerne til moderselskaber. Det foreliggende lovforslag søger ikke at ændre dette.

Desuagtet foreslås det, at moderselskabets omsætning kan inddrages ved udmålingen af bøden, uanset moderselskabet ikke kan gøres solidarisk ansvarlig for bøden.

Lovforslaget indebærer, at et datterselskab kan blive idømt en bøde beregnet på grundlag af koncernomsætningen. Det kan føre til en situation, hvor et datterselskab

med en beskeden omsætning idømmes en bøde, der langt overstiger datterselskabets omsætning, hvilket reelt kan umuliggøre betaling af bøden.

Samtidig indebærer lovforslaget, at der kan idømmes vidt forskellige bøder til to selskaber for den samme overtrædelse alene begrundet i, at det ene selskab er en del af en stor koncern.

Disse forhold betyder, at dansk bødepraksis vil blive væsentligt strengere og mere byrdefulde end ved bøder efter EU-konkurrencereglerne.

Det anbefales derfor, at lovforslaget ændres, således at moderselskabers og søsterselskabers omsætning ikke tages i betragtning ved udmålingen af bøden, men kun den overtrædende virksomhed samt dennes egne datterselskaber.

Som et absolut minimum anbefales det, at det præciseres, at en bodeberegning baseret på koncernomsætning, særligt bør tage hensyn til virksomhedens betalingsevne, jf. også straffelovens § 51, stk. 3. Derved undgås, at virksomheder må lukke på grund af et bødeansvar.

3.7.3. Forhøjelser af bødeniveauet for fysiske personers overtrædelser

Lovforslaget tilsigter at hæve bødeniveauet for fysiske personer.

På baggrund af den hidtidige praksis, hvor der som nævnt ikke har været sager, der kan karakteriseres som "meget alvorlige", er det erfaringen, at for fysiske personer (direktører og ledende medarbejdere) er det ikke bødens størrelse, men mere det forhold at være genstand for en straffesag, der opleves som særdeles indgribende.

Endvidere er det karakteristisk, at de fysiske personer, der hidtil er blevet straffet, næsten stort set uden undtagelse har overtrådt konkurrenceloven utilsigtet og uden at vide, at de begik en lovovertrædelse. Der har efter det oplyste ikke været tale om spekulation i lave bøder, og for disse personer ville det altså ikke have haft en større præventiv effekt, at bødeniveauet var højere.

Det bemærkes også, at der ikke i EU er hjemmel til at pålægge fysiske personer bøder, hvorfor de danske regler er mere byrdefulde end de tilsvarende EU-konkurrenceregler.

På den baggrund anbefales det, at det nuværende bødeniveau for fysiske personer bibeholdes. Der henvises i den forbindelse til udtalelsen fra et mindretal i konkurrencelovsudvalget, herunder det medlem, der var udpeget efter indstilling fra Danske Advokater og Advokatsamfundet, jf. rapporten side 187.

Danske Advokater står naturligvis til rådighed for eventuelle yderligere drøftelser.

Med venlig hilsen

Helle Hübertz Krøgsø
vicedirektør/retschef

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
Att.: Kirsten Levinsen

Sendt pr. mail til kle@kfst.dk

Hellerup, den 13. august 2012
Jta

Vedr.: Høring over udkast til forslag om ændring af konkurrenceloven og straffeloven.

De Samvirkende Købmænd har fået ovennævnte forslag i høring, hvilket vi hermed takker for.

Det er anført, at udkastet i det væsentligste bygger på de anbefalinger, som et flertal af medlemmerne af udvalget om konkurrencelovgivningen afgav i marts 2012.

I lighed med de brancheorganisationer, der deltog i udvalgsarbejdet, bakker De Samvirkende Købmænd op om, at vi i Danmark skal have en konkurrencelovgivning, der sikrer fair konkurrence, og som håndhæves konsekvent.

Vi er imidlertid helt på linje med disse organisationers forbehold over for indførelse af fængselsstraf, idet vi ikke finder det dokumenteret, at indførelse af fængselsstraf vil styrke håndhævelsen af konkurrencelovgivningen i konkurrencesager.

Vi skal i øvrigt henvise til eventuelle bemærkninger fra Dansk Erhverv.

Med venlig hilsen

Jytte Tandrup

de samvirkende købmænd

Postboks 122 | Svanemøllevej 41 | DK-2900 Hellerup | Tlf. (+45) 39 62 16 16 | Fax (+45) 39 62 03 00
E-mail: dsk@dsk.dk | www.dsk.dk | CVR nr. 15 23 20 13 | Danske Bank 4180 4110212313

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen
Att. Kirsten Levinsen
kle@kfst.dk

15. august 2012

Martin Salamon
Dok. 128540/

Konkurrenceloven og straffeloven

Forbrugerrådet har den 22. juni 2012 modtaget udkast til forslag om ændring af konkurrenceloven og straffeloven i høring og har følgende bemærkninger.

Lovforslaget tager udgangspunkt i resultaterne fra konkurrencelovsudvalgets rapport fra marts 2012, og har som sigte at øge konkurrencen gennem en mere effektiv og anvendelig konkurrencelovgivning. Derudover foreslås en række tiltag, der skal give Konkurrencerådet mulighed for at agere mere smidigt.

Forbrugerrådet kan støtte lovforslaget, da det må forventes at føre til en mere effektiv håndhævelse af konkurrencelovgivningen. Det gælder især forslagene vedr. kartelområdet, den foreslåede generelle forhøjelse af bødeniveauet, samt de forbedrede muligheder for Konkurrencerådet til at varetage sit formål. Den deraf følgende styrkelse af konkurrencen på det danske marked vil gavne forbrugerne, gennem lavere priser og et mere varieret udbud af varer og tjenester.

Karteller

Lovforslaget indebærer indførelse af fængselsstraf i kartelsager og i forbindelse hermed tilpasning af straflempelsesreglerne.

Overtrædelser af konkurrencelovgivningen – herunder især karteller – påfører samfundet store tab, og der har hidtil ikke været hjemmel til at straffe overtrædelser på samme niveau og måde, som anden økonomisk kriminalitet.

Forbrugerrådet finder, på grundlag af konkurrencelovsudvalgets rapport, at der er et entydigt behov for at styrke håndhævelsen af konkurrencelovgivningen i kartelsager. Vi finder ud fra en samlet vurdering, at indførelse af fængselsstraf - herunder, at den kan stige til fængsel i indtil 6 år, hvis der foreligger særligt skærpende omstændigheder, vil kunne bidrage hertil.

Fiolstræde 17
Postboks 2188
DK-1017 København K

Tlf. (+45) 7741 7741
Fax (+45) 7741 7742
Mail fbr@fbr.dk
Web www.fbr.dk

For Forbrugerrådet er der fem hovedargumenter for indførelsen af fængselsstraf for karteller:

- 1) At overtrædelser på konkurrenceområdet – når man ser på overtrædelsernes skadevirkninger på forbrugere og samfund – ikke straffes på samme niveau, som man straffer anden økonomisk kriminalitet
- 2) At indførelse af fængselsstraf i kartelsager vil signalere, at karteller udgør alvorlig kriminalitet og bringe sanktionsmulighederne i konkurrencelovgivningen på niveau med straffen for anden økonomisk kriminalitet
- 3) At selv om virksomhedsansvaret er det primære, er det af hensyn til en effektiv sanktionering af kartelovertrædelser vigtigt, at virksomhedsansvaret suppleres med et personligt strafansvar
- 4) At indførelse af fængselsstraf vil kunne styrke straflempelsesprogrammet og dermed medføre en øget opdagelsesrisiko
- 5) At indførelse af fængselsstraf kombineret med en øget opdagelsesrisiko og information om strafrisikoen anses for at have en generalpræventiv effekt

Forbrugerrådet ser dertil mindst fire forhold, der yderligere underbygger indførelsen af fængselsstraf:

- 1) At en række andre lande har mulighed for fængselsstraf i kartelsager
- 2) At der ikke vil være retssikkerhedsmæssige betænkeligheder ved at indføre fængselsstraf i kartelsager
- 3) At hvis indførelse af fængselsstraf kombineres med en grundig informationsindsats kan ”chilling” undgås, så virksomheder ikke afholder sig fra at indgå i samarbejder eller aftaler, der ellers vil være gavnlige
- 4) At indførelsen af fængselsstraf som en følgevirkning vil give politiet udvidede undersøgelsesbeføjelser, der svarer til overtrædelsernes alvorlighed, og som vil øge opdagelsesrisikoen og dermed medvirke til at øge den præventive effekt af lovgivningen

Med venlig hilsen

Vagn Jelsø
Afdelingschef

Martin Salamon
Chefkonsulent

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen
Att.: Kirsten Levinsen
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

13. august 2012

Høringsvar over udkast til forslag om ændring af konkurrenceloven og straffeloven

Dansk Erhverv har modtaget udkast til forslag om ændring af konkurrenceloven og straffeloven i høring. Vi har valgt at afgive et fælles høringssvar med erhvervsorganisationerne DI, Landbrug og Fødevarer, Finansrådet m.fl. som der henvises til. Dette høringssvar er vedhæftet.

Udover de ret omfangsrige bemærkninger i det fælles høringssvar, har vi følgende supplerende bemærkninger vedrørende den del af lovforslaget, der drejer sig om den konkrete udmåling af bøderne.

Den konkrete udmåling af bøderne

Som udgangspunkt for den konkrete strafudmåling foreslås det på side 15 i lovbemærkningerne, at grundbeløbet for en *mindre alvorlig* overtrædelse af konkurrenceloven bør ligge i størrelsesorden op til 4 mio. kr. Grundbeløbet for en *alvorlig* overtrædelse af konkurrenceloven bør ligge i størrelsesorden 4-20 mio. kr., og grundbeløbet for en *meget alvorlig* overtrædelse bør ligge i størrelsesorden fra 20 mio. kr. og opefter.

Dansk Erhverv erkender, at et flertal af konkurrencelovsudvalgets medlemmer foreslår en forhøjelse af de hidtidige grundbeløb som for de nævnte kategorier hidtil har været hhv. 10.000,- kr., 400.000,- kr. og 15.mio. kr., -. Grundbeløbet for den mellemste kategori foreslås således hævet til det dobbelte !

Som anført i vores fælles høringssvar med de andre erhvervsorganisationer, er det Dansk Erhvervs grundlæggende opfattelse, at der ikke er dokumenteret et sanktionsunderskud på konkurrencelovsområdet, og vi finder derfor ej heller grundlag for at hæve grundbeløbene for de forskellige bødekategorier ved konkurrencelovsovertrædelser. De nuværende kategorier fungerer tilfredsstillende og har en tilstrækkelig præventiv effekt. Endvidere er de nuværende muligheder for at idømme bøder slet ikke udtømte.

SVP/KBT
svp@danskerhverv.dk

Side 1/2

-

Deres ref.: Sag 4/0104-
0100-0055

Vores ref.: SAG-2012-02855

-

208511

Problemstillingen er, at 5 ud af de 10 sager, hvor domstolene har idømt bøder efter retningslinjerne i 2002 loven, vedrører brancheforeninger, hvorfor det må formodes, at Konkurrencemyndighederne også fremover vil have fokus på brancheforeningerne. Brancheforeninger er vigtige politiske talerør og er uundværlige sparringspartnere for de politiske partier. Naturligvis skal foreningerne overholde konkurrenceloven, men en evt. straf må ikke være ude af proportion i forhold til den skade, som foreningen påfører samfundet ved en overtrædelse. I samtlige af de nævnte sager, har konkurrencemyndighederne ikke kunnet fastslå en skadevirkning, men domstolene vurderede dog, at der forelå en *alvorlig* overtrædelse af konkurrenceloven. Sagerne drejede sig om foreningernes kommunikation med medlemmerne, der in concreto vurderedes at have en normerende og dermed konkurrencebegrænsende effekt.

Domstolene går ikke under de anbefalede kategorier

I samtlige af disse fem sager har domstolene vurderet, at den konkrete strafudmåling burde ligge i den allerlaveste ende af de nu gældende udmålingskategorier. Den nuværende udmålingskategori for en *alvorlig overtrædelse* ligger i størrelsesorden 400.000-15 mio. kr. De fem brancheforeninger, der har været tiltalt i de nævnte konkurrenceretssager, har enten modtaget en bøde på 400.000 kr. eller 500.000 kr. Dansk Erhverv har noteret sig, at domstolene i de nævnte sager ikke idømte bøder, der ligger under den i lovbemærkningerne anbefalede udmålingskategori. Det må derfor formodes, at domstolene også vil tage de forhøjede grundbeløb til sig, hvilket vil medføre, at en brancheforening fremover i stedet for en bøde på 400.000 kr. vil modtage en bøde på 4 mio. kr. som minimum. Dette må anses som en eksorbitant høj bøde for en overtrædelse der typisk ingen effekt har på markedet. Det er derfor Dansk Erhvervs opfattelse, at grundbeløbene i de ovenfor beskrevne kategorier bør nedsættes væsentligt.

Strafudmålingen skal ikke tage udgangspunkt i koncernomsætningen

Sluttelig bemærkes, at Dansk Erhverv som udgangspunkt er enig i, at der ved den konkrete bødeudmåling også fremover skal tages hensyn til varigheden af en overtrædelse, samt virksomhedens omsætning. Dansk Erhverv er dog ikke enig i, at den konkrete strafudmåling skal tage udgangspunkt i en virksomheds koncernomsætning. Ved den konkrete udmåling af en bøde giver det efter vores opfattelse i højere grad mening, at tage hensyn til omsætning af de varer eller tjenesteydelser på det marked overtrædelsen vedrører. Vi skal dog understrege, at Dansk Erhverv ikke er tilhænger af bødeudmåling der tager udgangspunkt i faste procentsatser af en virksomheds omsætning. Der skal til gengæld tages hensyn til en række faktorer, så som overtrædelsens art, virksomhedens samlede markedsandel, overtrædelsens geografiske udstrækning og ikke mindst hvor vidt overtrædelsen er blevet udmøntet i praksis eller ej. Dette stemmer også bedst med dansk retstradition i øvrigt.

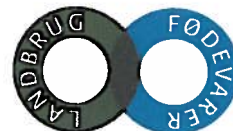
Dansk Erhverv har på nuværende tidspunkt ikke yderligere bemærkninger.

Med venlig hilsen

Sven Petersen

Erhvervsjuridisk fagchef

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen
Att.: Kirsten Levinsen
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Supplerende høringssvar til forslag til lov om ændring af konkurrenceloven

Landbrug & Fødevarer ("L&F") supplerer hermed det fælles høringssvar af 10. august 2012, som er indsendt på vegne af en række erhvervsorganisationer, herunder L&F. De supplerende bemærkninger vedrører ændringsforslag nr. 21 om opgørelse af virksomhedens omsætning.

Ad. § 1, nr. 21 – udmåling af bøde og koncernomsætning

L&F kan tilslutte sig, at opdelingen af konkurrencelovsovertrædelser i mindre alvorlig, alvorlig eller meget alvorlig fastholdes i ændringsloven.

Som noget nyt indeholder forslaget imidlertid en angivelse af, at bødeudmålingen i højere grad skal tage hensyn til den berørte virksomheds omsætning. I konsekvens heraf skal der fremover tages udgangspunkt i virksomhedens koncernomsætning. Samtidig opretholdes den nuværende systematik, hvorefter samtlige af virksomhedens varer og tjenesteydelser indgår i beregningen. Resultatet heraf er helt uacceptabelt for L&F.

Det betyder, at en dansk virksomhed, der indgår i en større koncern med tusindevis af varenumre, kan idømmes en uforholdsmæssig og stor bøde set i forhold til overtrædelsens mulige påvirkning af det relevante marked. Dette er eksempelvis tilfældet, hvis der begås en overtrædelse på et mindre betydningsfuldt varenummer, som kun udgør en inferior del af den berørte virksomheds omsætning – og endnu mindre af del af koncernomsætningen.

L&F er uforstående overfor nødvendigheden af ændringen, som uden nærmere fokus "gemmer sig" i forarbejderne. At der samtidig søges indført et – ulovfæstet - bodeloft på maksimalt 10% af virksomhedens samlede koncernomsætning, er ikke en afbalanceret løsning, der kan afbøde konsekvenserne af at anvende virksomhedens koncernomsætning.

Som følge af ovenstående overvejelser er L&F stærkt imod de foreslåede ændringer, der vil dels vil bryde den nuværende praksis og dels baner vejen for en uholdbar retsstilling, som i særlig grad straffer de større virksomheder.

Med venlig hilsen

Lone Saaby
Erhvervspolitisk Direktør

